

sprievodca
výstavou

Human Animal

I.

NAJBLIŽŠÍ PRÍBUZNÍ

Opica – Pes – Mačka

NEXT OF KIN

Ape – Dog – Cat

Human Animal

I.

NAJBLIŽŠÍ PRÍBUZNÍ

Opica – Pes – Mačka

NEXT OF KIN

Ape – Dog – Cat

Aký je vzťah človeka ku zvieratám?
Nakoľko je človek súčasťou zvieracej ríše?

Výstava **Human Animal** / Človek – Zviera (názov je v angličtine) chce zodpovedať tieto otázky.
Podnázov *Najbližší príbuzní / Opica – Pes – Mačka* napovedá, ktorým zvieratám je výstava venovaná.
Opica sa zo zvierat najviac podobná človeku,
kým pes a mačka sa stali jeho najbližšími priateľmi.

Máš aj ty doma psa, mačku, prípadne opicu?

Mnohí umelci majú veľmi blízky vzťah k zvieratám.
Svoje skúsenosti preniesli do umeleckých diel, ktoré
ťa pozývame dotvoriť.

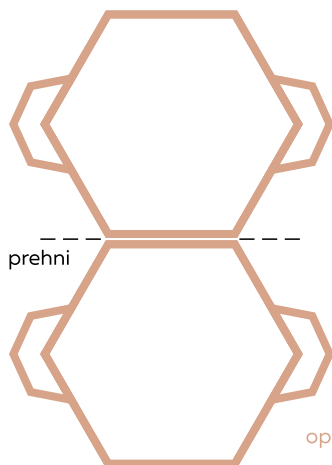
Úloha:

Vyrob si svoj zvierací amulet! Vystrihni piktogram opice, psa alebo mačky, dokresli alebo domaluj podľa seba a prehni na polovicu.

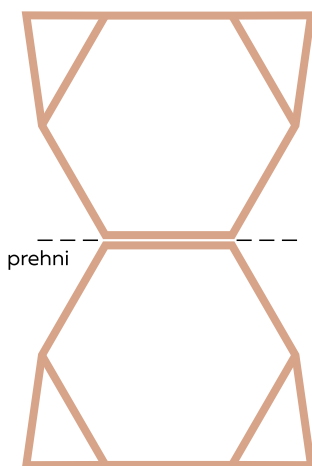
Primeraj šnúрку, na ktorej chceš amulet nosiť na krku, odstrihni a konce zauzli. Vnútorňú stranu potri lepidlom, prilož šnúрку uzlíkom a amulet zlepi.

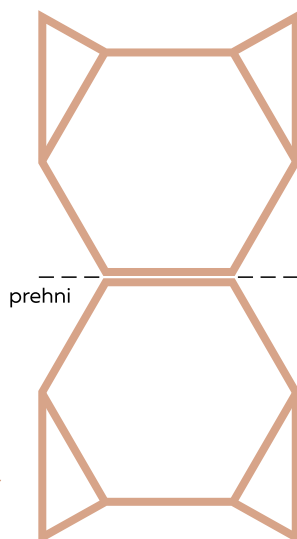
Amulet je predmet, ktorému možno pripísať zázračnú moc a ktorý má chrániť pred chorobou, nešťastím a pod.

opica

pes

mačka

Mikuláš KRAVJANSKÝ

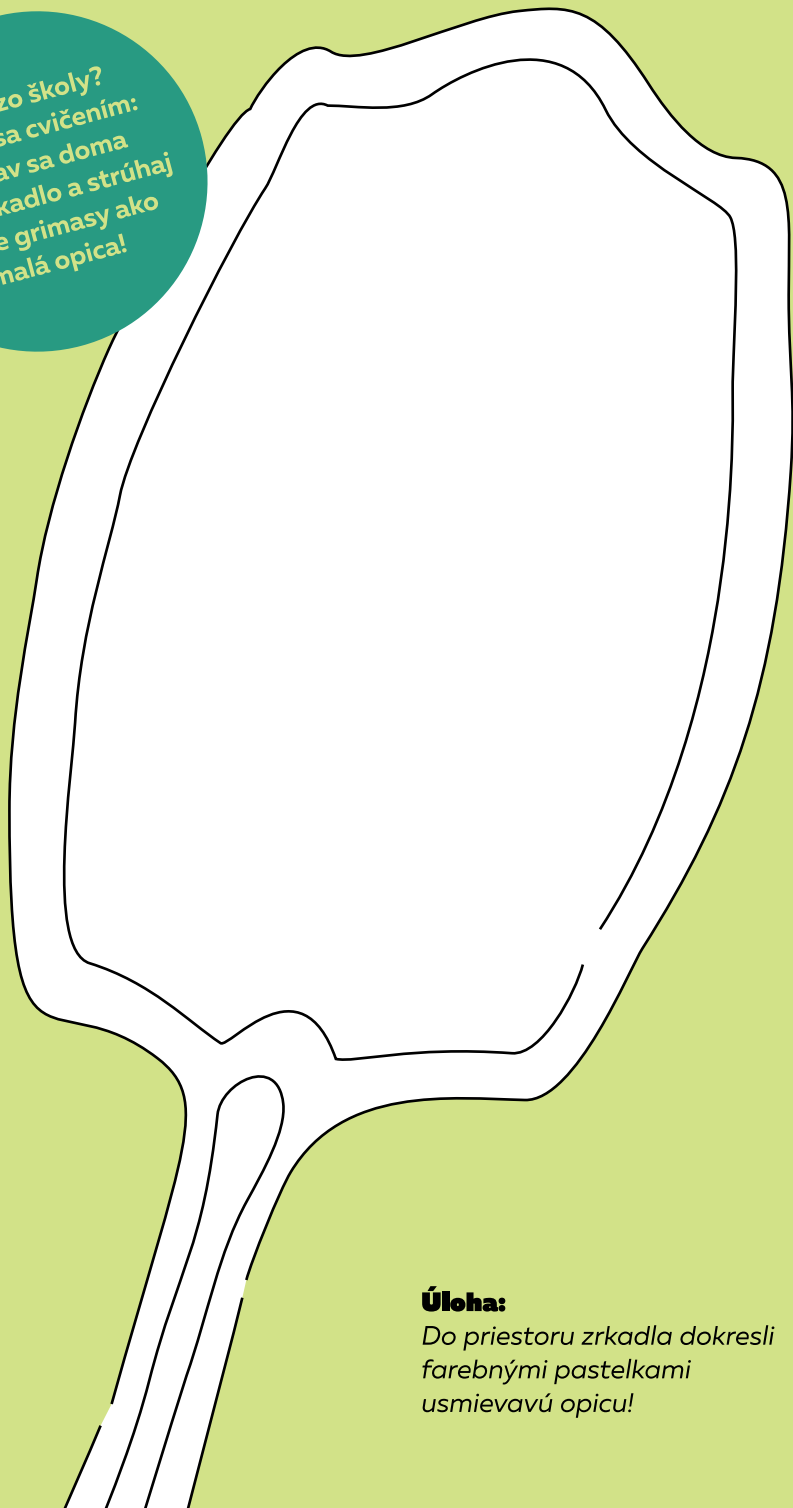
(*1928)

Umelec sa venuje najmä klasickej grafickej tvorbe. Jeho dielo *Zrkadlo II.* zobrazuje rám barokového ručného zrkadla, v ktorom sa objavuje tvár opice otočenej k divákovi.

Jednoduchá kompozícia vyvoláva otázku, či je to odraz, kto je divákom a kto zobrazeným.

Zrkadlo II., 2009,
lept na papieri, 38 x 28 cm,
zo zbierky galérie, G 1777

Stres zo školy?
Uvoľni sa cvičením:
postav sa doma
pred zrkadlo a strúhaj
rôzne grimasy ako
malá opica!

Úloha:

Do priestoru zrkadla dokresli
farebnými pastelkami
usmievavú opicu!

Megan LAURENT
(*1990)

Táto francúzska umelkyňa
pracuje v médiu fotografie.
V diele *Cachée n°2* sa použitím
masky napája na charakterové
kvality mačky – slobodu
a eleganciu.

Úloha:

Vytvor si masku mačky z papierovej hmoty (papier-mâché).

Potrebuješ:

- vazelínu alebo olej
- toaletný papier alebo obrúsky
- noviny
- nožnice
- múku
- tekuté lepidlo
- temperové farby
- štetec

1. Na základnú formu (môže to byť nafúknutý balón) nanies vrstvu masťného krému, vazelínu, alebo rastlinný olej.
2. V nádobe vymiešaj hladkú múku s vodou na lepivú pastu. Je možné pridať trochu lepidla.
3. Toaletný papier (obrásky) a novinový papier natrhaj na malé prúžky a namoč do nádoby s pastou, aby nasiakli.
4. Papierové pásy nalepuj na balón vrstvu po vrstve a formuj do požadovaného tvaru masky mačky. Je dôležité nanášať každú nasledujúcu vrstvu rovnomerne.
5. Masku nechaj sušiť 2-3 dni pri izbovej teplote. Po vysušení masku odstráň zo základnej formy (balóna), vyrež otvory pre oči a zarovnaj okraje. Po bokoch masky vytvor dierky pre gumičku.
6. Masku ľubovoľne vymaľujte temperovými farbami. Môžeš ju tiež ozdobiť flitrami, či kúskami látky.

Matt MORRIS

(*1968)

Americký umelec, ktorý
zostavuje nápadité kompozície
z nájdenných predmetov a starých hračiek.
Digitálna fotografia *Ape with Citroën*
(Opica s Citroënom) pripomína scénu
z hollywoodského filmu,
necháva však na nás, aby sme
dotvorili naznačený príbeh.

Ape with Citroën (Opica s Citroënom), 2017,
digitálna fotografia C-typ, priemer 50 cm

Úloha:

Vymysli a napíš svoj krátky príbeh k fotografii.

Opica s Citroënom

Tip na zábavu:
vyber svoje staré hračky
– zvieratká a zostav z nich
kompozíciu s príbehom.
Odfot' výsledok mobilom
a opýtaj sa kamarátov,
aký príbeh na foto-
grafii vidia oni.

Marc VILALLONGA
(*1966)

Španielsky umelec, venuje sa najmä digitálnej fotografii, pričom sa inšpiruje estetikou reklám a súčasného dizajnu. Práce *Gos* a *Mico* zo série *Family Toys* (Rodinné hračky) predstavujú zvieracích superhrdinov, ktorí sú aplikovaní na formu dezodorantových obalov.

Mico a *Gos* z cyklu *Family Toys*, 2008,
digitálna fotografia, 40 x 30 cm

Úloha:

Nájdí si prázdnu sklenenú fľašu zaujímavého tvaru. Pomocou farieb na sklo z nej vytvor postavu psa alebo opice. Fľaša môže podľa tvaru slúžiť ako váza, nádoba na čaj alebo iné drobnosti.

Pola DWURNIK

(*1979)

V tvorbe poľskej umelkyne zohrávajú zvieratá dôležitú úlohu – sú partnermi, priateľmi a rozprávačmi príbehov. V sérii *Apolonia's Garden* (Záhrada Apolónie) zobrazuje samu seba v spoločnosti vybraných zvierat.

Two faithful dogs (Dva verné psy), 2012,
olej na plátne, 46 x 55 cm

Úloha:

*Domaluj temperovými farbami
do diela svoj autoportrét.*

Vieš, čo je to
AUTOPORTRÉT?

Je to portrét autora
samotného.

Autoportrét vzniká tak,
že sa umelec pri maľbe
pozerá do zrkadla.

Apolonias Garden (Záhrada Apolónie), 2011,
olej na plátne, 46 x 55 cm

Twins (Dvojčky), 2013,
olej na plátne, Ø 170 cm,
zo zbierky galérie,
M 2112

Matúš LÁNYI
(*1981)

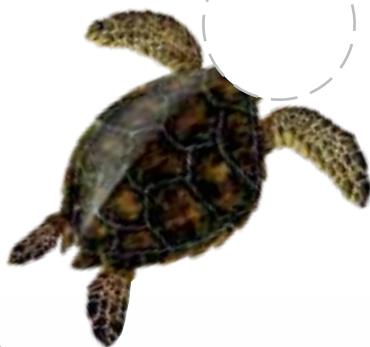
Je maliar, videoumelec a tvorca inštalácií. Vo svojej tvorbe dlhodobo vedie dialóg s náboženstvom a digitalizáciou. Maľba *Twins* je inšpirovaná obrazmi konzumného sveta, pričom hlavy pravekých mačacích šeliem napovedajú o nebezpečenstve.

**Dokážeš
priradiť názvy skupín
k telám zvierat?**

- šelmy • vtáky • hlodavce •
- kopytníky • plazy •
- ryby • obojživelníky •
- primáty •

Úloha:

Nájdí v starých časopisoch obrázky zvierat. Vystrihni im hlavy a dolep do vyznačených priestorov ku rôznym telám, aby vznikli fantastické tvory!

Dievča s kocúrikom, 2018,
olej na plátne, 150 x 130 cm

Jana FARMANOVÁ
(*1970)

Vo svojej tvorbe zachytáva čaro každodennosti. V diele *Dievča s kocúrikom* namaľovala svoju dcéru s mačkou Sfinx. Mačky Sfinx sú bez srste, napriek tomu sú veľmi hebké na dotyk.

Úloha:

Vytvor mačke svetřík z farebných bavlniek, aby v zime neprechladla. Rôznofarebné bavlnky nalepuj do požadovaného tvaru. Môžeš pritom vytvoriť na svetri zaujímavý vzor (napr. srdiečko alebo hviezdu).

Infantka ZINA II., zo série
Respect to Velázquez, 2017,
olej na plátne, 160 x 130 cm

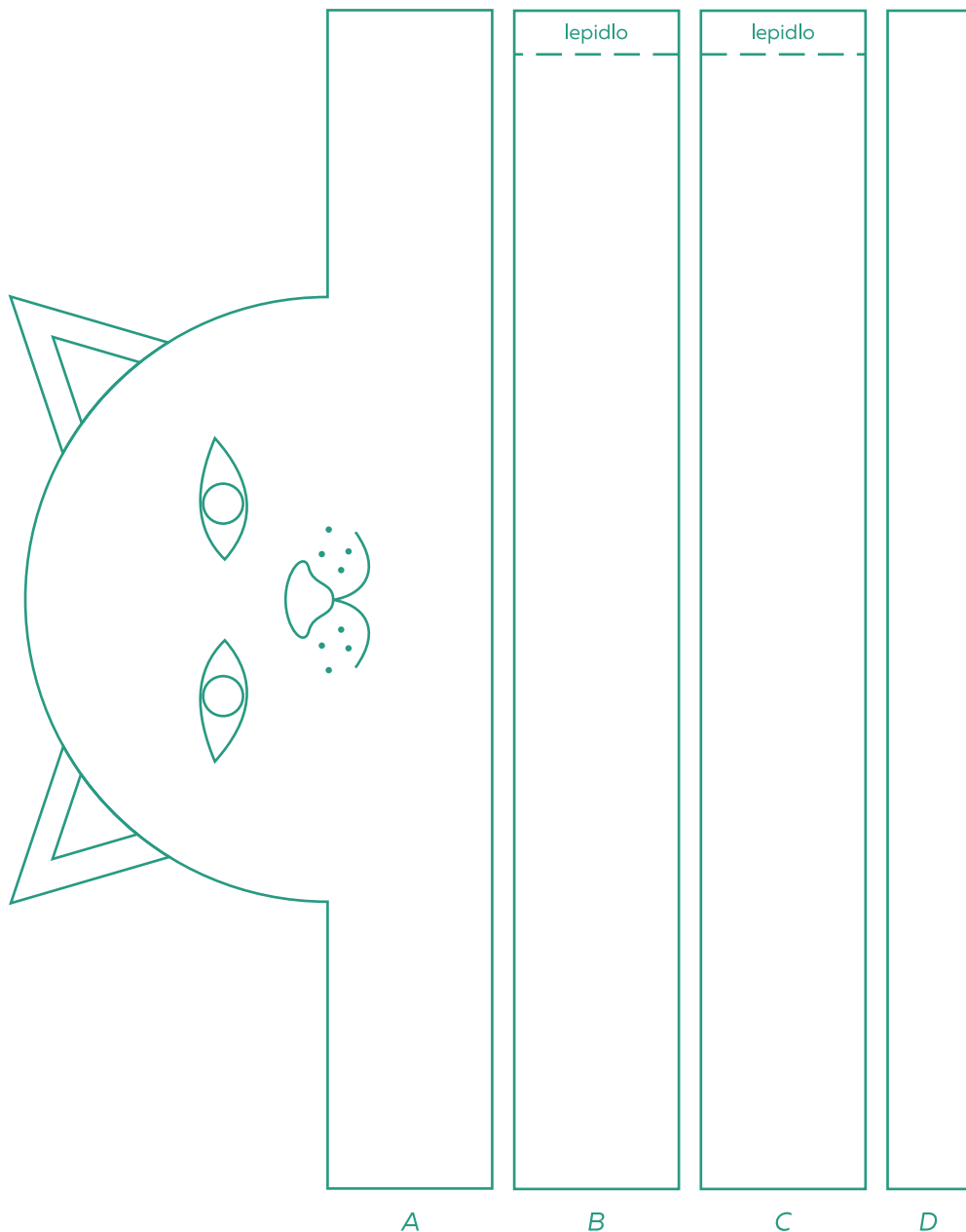
Alena ADAMÍKOVÁ
(*1972)

maľuje zvieratá, ktoré sa prelínajú
s človekom. Jej obraz *Infantka Hato*
zobrazuje malú princeznú, ktorá má
na hlave namiesto koruny mačku.

Obraz *Infantka ZINA II.* zase
predstavuje princeznú,
ktorá má v účese zapletené
dve mačky.

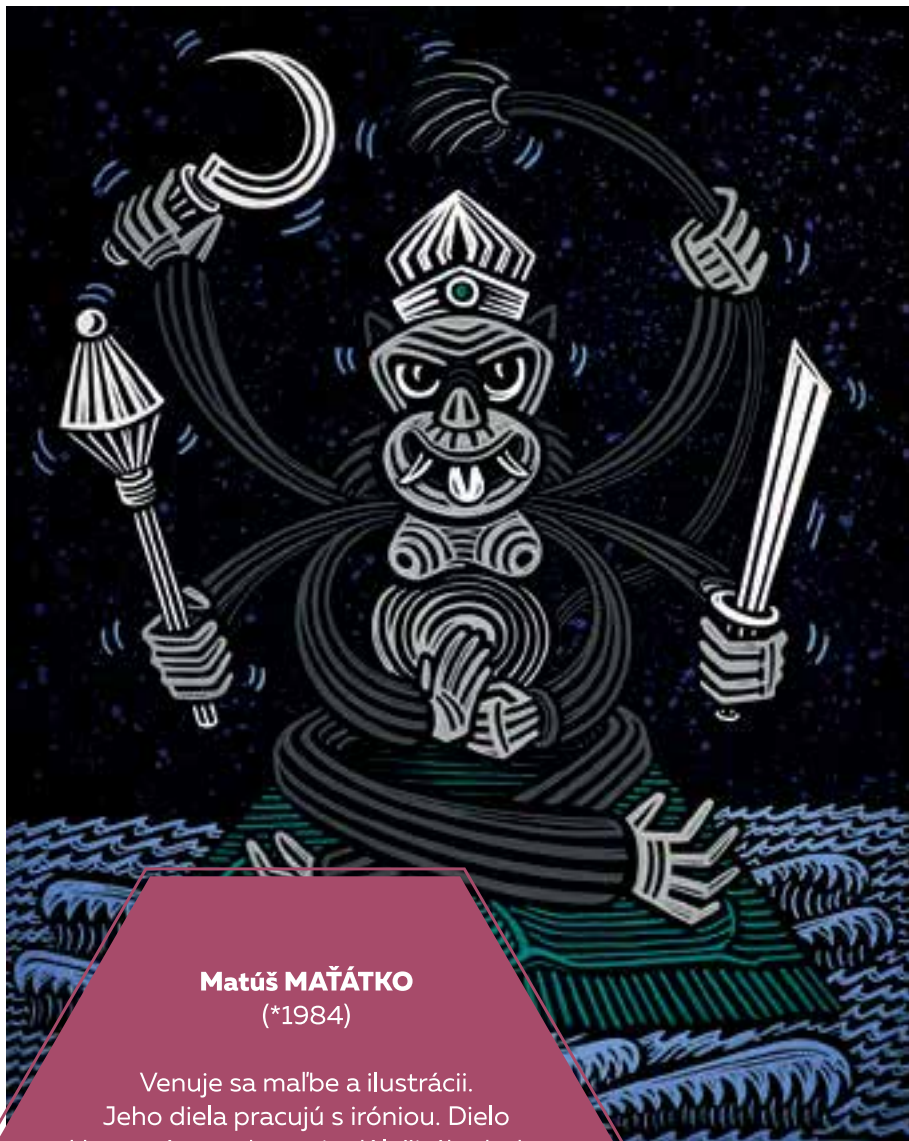

Infantka HATO, zo série
Respect to Velázquez, 2015,
olej na plátne, 130 x 90 cm

Úloha:

Vytvor si mačaciu korunu. Najprv vyfarbi motív farebnými pastelkami. Vystrihni jednotlivé časti. Prilep časti B a C po stranách časti A. Primeraj na svojej hlave a podľa potreby skráť úzky pásik D. Po jeho koncoch daj lepidlo a spoj časti B a C tak, aby vznikla uzavretá mačacia koruna.

Matúš MAĹÁTKO

(*1984)

Venuje sa maľbe a ilustrácii.
Jeho diela pracujú s iróniou. Dielo
Hanumán predstavuje dôležitého boha
indického hinduistického náboženstva.
Hanumán sa zobrazuje ako
poločlovek – poloopica
s viacerými rukami, v ktorých
má rôzne atribúty*.

Hanumán, 2019,
kombinovaná technika
na plátne, 100 x 80 cm

*atribút = podstatný znak predmetu

Úloha:

Hanumán je bohom bojovníkom. Skús bojovať proti chorobe, hlúposti a lenivosti tak, že vyfarbíš jednotlivé atribúty – proti chorobe zelenou, hlúposti červenou a lenivosti modrou farbičkou.

Anka LEŚNIAK
(*1978)

Súčasná poľská umelkyňa vystavuje dielo Hekate, ktoré je zobrazením gréckej bohyne mágie, čarodejníctva a noci. Táto bohyňa sa často zobrazovala v spoločnosti čiernych mačiek. Typické pre mačky sú ich svietiace oči, ktoré vyvolávajú v ľuďoch pocit tajomna a strachu.

Hekate, 2014,
z cyklu Incarnations (Vtelenia),
digitálna fotografia, lightbox, 70 x 70 cm

Úloha:

Vytvor si svietnik so svietiacimi očami!

Potrebuješ:

- rýchloschnúcu modelovaciu hmotu
- tupý nožík
- valček (prípadne fľašu)
- pravítko
- temperové farby
- misku s vodou
- štetec

1. Vypracuj hmotu v rukách, aby bola trochu tvárnejšia a vyvalkaj z nej plát hrubý asi 0,5 cm.
2. Nájdi väčší pohár (s priemerom asi 9 cm) a obkresli ho na pláte hmoty. Získaš tak kruhový základ svietnika.
3. Následne si vyvalkaj ďalší plát s hrúbkou asi 0,5 cm a rozmermi približne 8 x 20 cm, ktorý bude tvoriť steny svietnika. Ten natoč okolo pohára.
4. Do stien svietnika vyrež otvory v tvare očí.
5. Počkaj kým modelovacia hmota stvrdne, potom môžeš pohár odstrániť.
6. Vyfarbi vonkajšiu stranu svietnika tmavými odtieňmi farieb (tmavomodrá, tmavočervená, tmavozelená). Tmavá farba svietnika zvýrazní kontrast svetla zo sviečky. Počkaj, kým farba uschne.
7. Večer vlož do svietnika čajovú sviečku a určite ťa poteší výsledok!

Antonia PRINZ
(*1999)

Je mladou nemeckou umelkyňou,
ktorá má schopnosť vidieť okolo seba
množstvo podivuhodných vecí.
Kresba *Hello I have 1 dog II.* je v línii
autorkiných portrétov rodiny,
priateľov a známych.
Zobrazuje jej starého
otca so psom.

Hello I have 1 dog II., 2020,
ceruza na papieri, 20 x 30 cm

Úloha:

*Urob skicu seba a svojho psíka, či iného zvieratka,
ktoré by si chcel/a mať pri vašej obľúbenej spoločnej činnosti.*

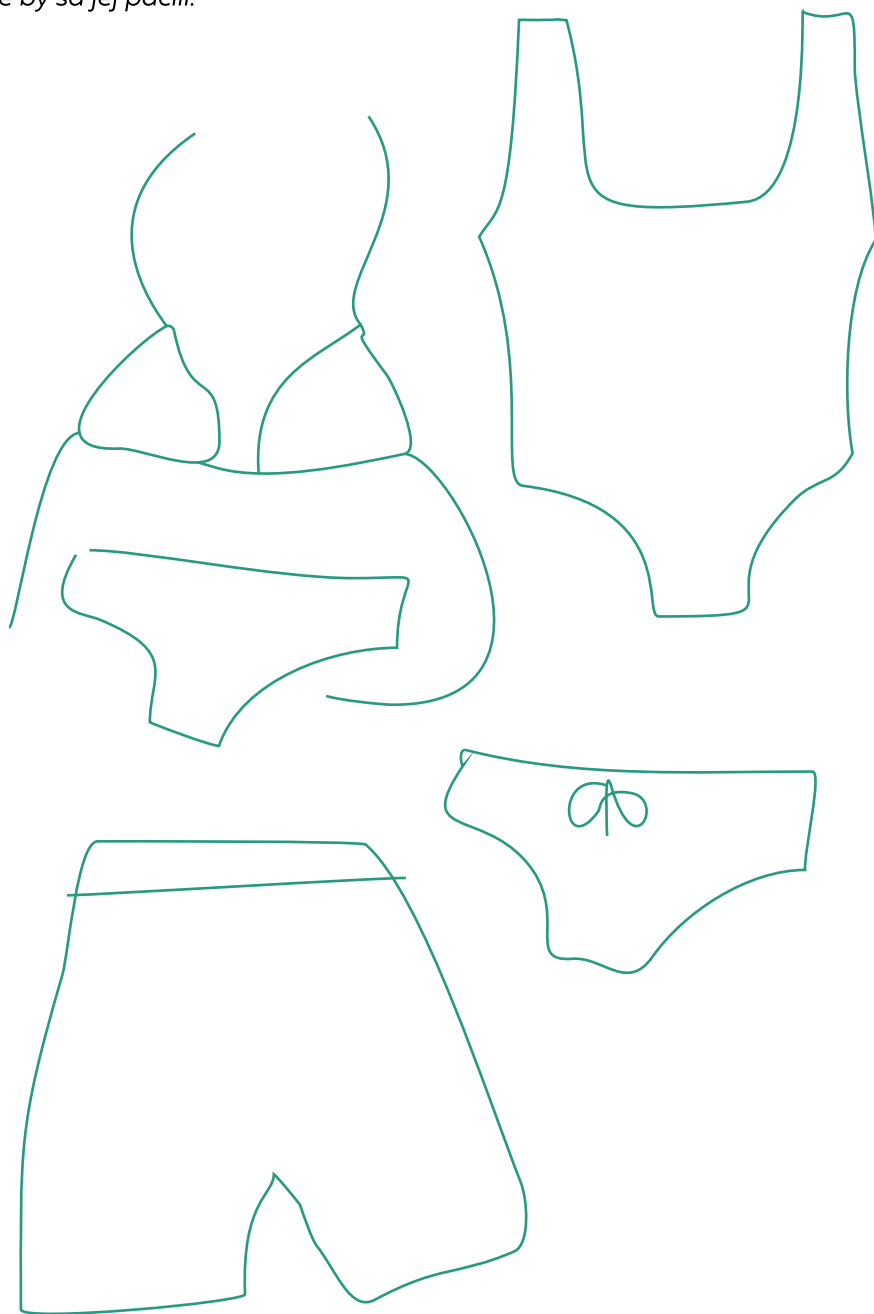
Igor ONDRUŠ
(*1972)

Jeho maľba je denníkovým záznamom malých príbehov a prežívania autora. Opica Bonobo, s ktorou sa umelec stretol v džungli, je druh z rodu šimpanz a žije v skupinách so silnými sociálnymi väzbami. Obraz predstavuje šťastie prítomnej chvíle.

Bonobo, 2011,
olej na sololite, 80 x 60 cm

Úloha:

Opica leží na rozkvitnutej lúke a teší sa zo slnka, akoby sa opaľovala.
Použi ľubovoľnú výtvarnú techniku a skús navrhnuť plavky,
aké by sa jej páčili.

Peter ŽUPNÍK
(*1961)

Jeho diela sa vyznačujú poéziou
nájdených zázrakov. Umelec má schop-
nosť premieňať šedú realitu do vizuálnych
príbehov. Fotografia *Chatte noire*
predstavuje mačku, ktorá nás
zaujme svojim osobitým
charakterom.

Chatte noire, 1996 – 2006,
fotografia, 29 x 40 cm,
zo zbierky galérie, F 1674

Úloha:

Vytvor svoj vlastný osobitý zverinec mačiek, alebo iných zvierat.

Potrebuješ:

rôznofarebné voskové pastelky, čierny tuš, štetec, veľký klinec

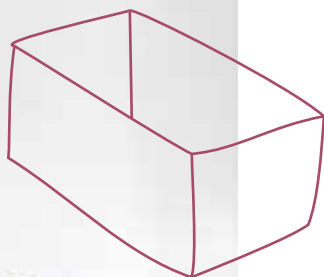
- 1.** Stranu vpravo vyfarbi voskovými pastelkami. V hrubej vrstve nanášaj rôzne svetlé a výrazné farby tak, aby pokryli celú plochu papiera.
- 2.** Potom celú plochu vymaluj čiernym tušom v 2 až 3 vrstvách.
- 3.** Klincom vytvor kresbu zvierat tak, že budeš postupne vyškrabávať časti čierneho tušu. Odstránením vrstvy tušu odkryješ farby voskových pasteliek, ktoré si predtým naniesol na papier.

Priestor pre tvoje šikovné ruky!

Miro TRUBAČ

(*1986)

Autorove sochárske práce sa vyznačujú poetickým humorom a čerpajú inšpiráciu z lokálneho prostredia. Skulptúra Štart zobrazuje detskú zlomyseľnosť ako hlúpe preukazovanie hrdinstva v partii rovesníkov.

Štart, 2015,
kolorovaná sadra,
55 x 100 x 72 cm

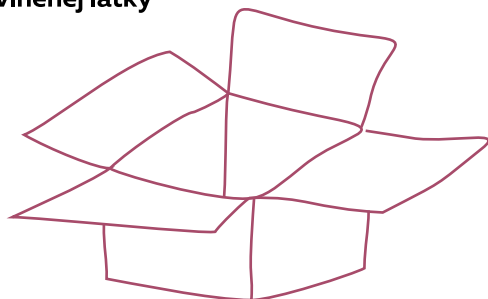
Úloha:

Porozmýšľaj ako sa správame k zvieratám. Ktorým zvieratám ubližujeme a ako? Vytvor si skulptúru (*skulptúra je iné slovo pre sochu) vybraného zvierťa podobnou technikou ako pracuje umelec.

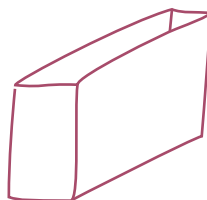
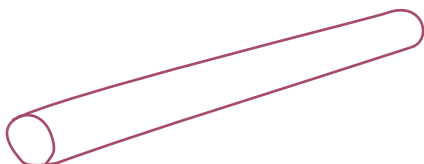

Potrebuješ:

- staré škatuľky a škatule rôznej veľkosti
- lepidlo
- staré obvazy alebo nastrohané pásy bavlnenej látky
- sadru
- nádobu s vodou (plastový kelímok)
- akrylové farby
- štetec
- igelit

1. Podlahu alebo pracovný stôl prikry igelitom.
2. Jednotlivé škatule zlep spolu tak, aby vytvorili „kostru“ zvierťa.
3. Do nádoby s vodou postupne syp sadru a miešaj, kým sa nevytvorí biela tekutina o hustote riedkeho jogurtu. Pozor, sadra bude rýchlo tuhnúť, preto musíš pracovať rýchlo.
4. Postupne namáčaj v riedkej sadre staré obvazy, alebo pásy látky a obtáčaj ich okolo škatúľ. Pokračuj kým nevytvoríš tvar vybraného zvierťa.
5. Nechaj svoje dielo zaschnúť a potom zviera vyfarbi akrylovými farbami.

Human Animal

Sprievodca výstavou

Vydavateľ: Galéria umelcov Spiša (GUS)

- kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja, 2021

Editorka: Mgr. Lucia Benická – riaditeľka GUS

Autorka sprievodcu a výstavy: Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD. – GUS

Grafický návrh: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS

Náklad: 1000 ks

ISBN 978-80-89081-78-3

